

EUROOPAN KULTTUURISÄÄTIÖN
SUOMEN OSASTO RY.

TOIMINTAKERTOMUS
1.1.-31.12.2009

YLEISTÄ

Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen Osasto vietti vuonna 2009 40-vuotisen toimintansa juhluvuotta. Tätä taivalta juhlittiin monin tavoin: vuoden aikana järjestettiin runsaasti tapahtumia ja julkaistiin yhdistyksen historiikki *Pro Futura Europa*. 40-vuotisjuhlaa vietettiin 15.9.2009 Helsingin yliopiston juhlasalissa, ja paikalla oli lähes 450 henkeä.

Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen Osasto toimi European Cultural Foundationin periaatteiden mukaisesti ja jatkoi eurooppalaista kulttuuria käsittelevien seminaarien järjestämistä. Yhdistyksen tavoitteena on ollut tuottaa yhteiskunnalliseen ja kansalaiskeskusteluun puheenvuoroja eurooppalaisen identiteetin ja elämänmuodon tunnistamiseksi ja ymmärtämiseksi. Seminaarit on suunnattu tieteen, taiteen, talouden ja politiikan vaikuttajille. Tehtävää toteuttaakseen yhdistys järjesti vuonna 2009 40-vuotisjuhlan lisäksi seuraavat tapahtumat:

Toiminnassa jatkui kulloistenkin EU-puheenjohtajamaiden taloutta, kulttuuria ja politiikkaa esittelevien seminaarien sarja. Vuonna 2009 järjestettiin Tshekki- ja Ruotsi-illat yhteistyössä kyseisten maiden Suomen suurlähetystöjen kanssa. Loppusyksystä järjestettiin seminaari *Romanit Euroopassa – selviytymisstrategioita ja vähemmistöpolitiikkaa*.

Taloudellinen tilanne oli kireä, vaikka yhdistys saikin avustuksia juhluvuoden toimintaan. Yhteisöjäsenten väheneminen aiheutti kuitenkin edelleen huolta, ja avustusten hakemisesta aiheutui runsaasti lisätyötä.

Euroopan Kulttuurisäätiö, European Cultural Foundation (ECF) teki vuoden aikana päätöksen kansallisten foorumien verkoston lopettamisesta. ECF:n hallitus vahvisti kuitenkin EKSOLle aseman ECF:n ystävyyjärjestönä ("friends for ECF"). Tämä tarkoittaa, että EKSOLlla on toimiessaan ECF:n arvojen ja periaatteiden mukaisesti sekä tietyin pysyvään organisaatioon ja rahoitukseen liittyvin ehdoin mahdollisuus säilyttää yhteys ECF:ään mm. nimessään.

SEMINAARIT

Vuonna 2009 järjestettiin yhteensä neljä tapahtumaa. EU-puheenjohtajaseminaari Tshekki-ilta järjestettiin 26.3.2009 Amos Anderssonin taidemuseossa yhteistyössä Tshekin suurlähetystön kanssa. Tilaisuuteen osallistui noin 60 henkeä. Ohjelmassa kuultiin Ph. D. Jiří Kotalíkin puheenvuoro *Art and Architecture – Czech contribution to the European civilisation*. Kotalík toimii Tshekin kansallisen kulttuuriperintöä vaalivan instituutin johtajana. Professori Henri Vogt (Universität des Saarlandes) piti puheenvuoron otsikolla *Matkalla 'EUrooppaan' – vertailevia huomioita Tshekistä ja Suomesta* ja professori Tomi Mäkelä (Halle-Wittenbergin yliopisto) puheenvuoron otsikolla *Tshekin ja Suomen "kansojen äännet" ja kansallisen modernismin kehitys*. Tilaisuudessa kuultiin myös Antonín Dvořákin musiikkia prof. Kaija Saariketun (viulu) ja Teppo Koiviston (piano) esittämänä. Seminaarin osallistujilla oli myös mahdollisuus tutustua opastetusti Amos Anderssonin taidemuseon *Tshekkiläinen kubismi* -näyttelyyn. Tshekin suurlähetystö tarjosi tilaisuuden jälkeen virvokkeita.

Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen Osasto vietti 40-vuotisjuhlaa 15.9.2009 Helsingin yliopiston juhlasalissa. Juhlaa oli valmisteltu tiiviisti koko alkuvuoden ajan, ja jo edellisenä vuonna oli käynnistetty yhdistyksen historian kirjoitusprosessi. Juhlan avasi puheenjohtaja Sinikka Salo, ja juhlapuheen piti presidentti Martti Ahtisaari. Ohjelmassa oli myös European Cultural Foundationin johtaja Gottfried Wagnerin puhe *New European Narratives needed...* ja France Televisionin kansainvälisen osaston johtaja Ann Juliennen puhe *Television and the 'C'word*. Lisäksi julkistettiin yhdistyksen historiikki *Pro Futura Europa*, jonka kirjoittanut hum. kand. Suvi Kukkonen piti juhlassa puheen aiheesta. Ohjelmassa oli myös runsaasti musiikkiesityksiä: bassobaritoni Jussi Merikanto ja pianisti Gustav Djupsjöbacka esittivät Leporellon luetteloaarian Mozartin oopperasta *Don Giovanni* ja Wolframmin laulun iltatähdelle Wagnerin oopperasta *Tannhäuser*. Keskiaikaisen musiikin yhtye Oliphant esitti useita kappaleita, ja lopuksi Sibeliuksen kamarikuoro johtajanaan Marjukka Riihimäki lauloi kolme kappaletta, joista viimeinen oli Euroopan hymninä tunnettu *Oodi ilolle*.

Juhlaan osallistui lähes 450 henkeä. Juhlan jälkeen nautittiin kuohuviiniä, ja illalla puheenjohtaja Sinikka Salo järjesti kotonaan vastaanoton puhujille, yhdistyksen hallitukselle ja sidosryhmille. Tilaisuudessa ojennettiin EKSON pronssinen mitali presidentti Martti Ahtisaarelle ja ministeri Jaakko Iloniemelle. Palaute juhlasta oli erittäin positiivista, ja monet osanottajat ylistivät musiikkiesityksiä. Euroopan Kulttuurisäätiön Suomen Osaston 40-vuotinen taival sai huomiota mediassa, kun puheenjohtaja Sinikka Salo ja historiikin kirjoittaja Suvi Kukkonen olivat haastateltavina MTV3:n Huomenta Suomi -ohjelmassa.

EU-puheenjohtajamaiden esittelysarja jatkui Ruotsi-ilta – Svenka kvällen -tapahtumalla, joka järjestettiin 16.10. Helsingin yliopistomuseo Arpeanumissa. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Ruotsin suurlähetystön kanssa. Tavoitteena oli esitellä Ruotsia EU-puheenjohtajamaana, juhlistaa Suomen sodan 200-vuotismerkkivuotta ja tutustuttaa kuulijoita Ruotsin ajankohtaisiin EU-asioihin, sekä antaa EU-keskusteluun uutta näkökulmaa siitä, miten Ruotsin ja Suomen suhteet ovat muuttuneet EU:n myötä ja miten pitkä molemminpuolisen vuorovaikutuksen historia tähän vaikuttaa. Seminaarissa puhuivat ruotsalainen kansanedustaja ja EU-valiokunnan puheenjohtaja Anna Kinberg Batra, joka tarkasteli puheenvuorossaan *Sverige antar utmaningen – svenskt ordförandeskap i EU* Ruotsin EU-puheenjohtajuuskautta sekä Suomen ja Ruotsin eroja toiminnassa EU:ssa. Professori Peter Aronssonin (Linköpings universitet) puheenvuoron otsikkona oli *Svenskarnas historiska självsyn före och efter Berlinmurens fall*, jossa hän käsitteli ruotsalaisten historiakuvan muutosta viime vuosikymmeninä. Peter Stadius tarkasteli puheenvuorossaan *Ruotsi, ei mikä tahansa maa* kaksikielisen suomalaisen näkökulmasta Suomen ja Ruotsin välistä suhdetta pyrkien purkamaan suhteeseen helposti liitettäviä kliseitä ja tuomaan esille yksilöiden välisiä yhteyksiä molempiin suuntiin. Seminaarin jälkeen Ruotsin suurlähetystö oli kutsunut osallistujat vastaanotolle lähetystöön, jossa tervetuliaissanat piti suurlähettiläs Johan Molander ja jossa kuultiin suomalaissyntyisen ruotsalaisen säveltäjän B. H. Crusellin musiikkia Lauri Sallisen ja Anna Kuvajan esittämänä esimerkkinä Suomen ja Ruotsin tiivistä kulttuuriin ja opilliseen sivistykseen liittyvistä suhteista ja historiasta. Seminaariin ja vastaanotolle osallistui noin 70 henkeä.

Vuoden viimeinen seminaari oli 17.11.2009 järjestetty *Romanit Euroopassa – selviytymisstrategioita ja vähemmistöpolitiikkaa*, joka järjestettiin Euroopan komission Suomen-edustuston tiloissa Eurooppa-talossa. Seminaarissa oli tarkoitus pohtia lähes kaikkia EU-maita kohtaavaa romaniongelmaa sekä perehtyä romanien pitkään historiaan ja kulttuuriin Euroopassa. Tervetuliaissanat lausui edustuston päällikkö Eikka Kosonen. Pääpuhujana oli johtaja Ivan Ivanov European Roma Information Officesta, joka piti esitelmän aiheesta *Barriers for Roma to access different policy fields. European perspectives for solution*. Lisäksi seminaarissa kuultiin maahanmuutto- ja Eurooppa-ministeri Astrid Thorsin puheenvuoro *Romanien tilanne Euroopassa – polttavin vähemmistöongelma* sekä tutkija, VTM Miika Tervosen puheenvuoro *Kerjäläisiä vai kansalaisia?* Seminaari liittyi myös vuonna 2009 Suomalaisen kirjallisuuden seuran aloittamaan Suomen romanien historia -tutkimushankkeeseen. Hankkeen julkisti seminaarissa FT, projektijohtaja Panu Pulma ja kommenttipuheenvuoron esitti Suomen romaniasiain neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Väinö Lindberg. Lopuksi romanikulttuurin tunnetuksi tekijänä palkittu laulaja Hilja Grönfors esitti romanilauluja.

Romani-seminaarin ohjelmaa suunniteltiin ja tiedotus hoidettiin yhteistyössä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kanssa. Euroopan komission Suomen-edustusto tarjosi tilojen ohella seminaarin päätteeksi osanottajille viiniä. Seminaariin osallistui yli 80 henkilöä, ja ohjelma sai hyvin positiivista palautetta seminaariyleisöltä. Tunnelma oli poikkeuksellisen intensiivinen. Monien puheenvuorojen yhteydessä käytiin kiinnostavaa keskustelua, johon osallistuivat niin Suomen romanit, tutkijat kuin muut vähemmistöjen asemasta kiinnostuneet. Seminaarin teemoja sivuttiin julkisuudessa useasti syksyn aikana, ja esimerkiksi *Helsingin Sanomien* Vieraskynä-palstalla Pekka Haavisto käsitteli seminaarin jälkeen siellä esillä olleita teemoja. Tunnelma ja seminaarista saatu palaute kertoivat seminaarin onnistuneen ja jättäneen osallistujien mieliin paljon ajatuksia.

TALOUELLINEN KATSAUS

Vuoden 2009 tulos oli ylijäämäinen, mikä johtui siitä, että sekä 40-vuotisjuhlaan ja historiikkiin että yleisesti juhluvuoden toimintaan saatiin runsaasti avustuksia säätiöiltä. Yhdistyksen taloudellinen tilanne on kuitenkin ollut yleisesti kireä, sillä yhteisöjäsenten määrä vähentyi edelleen, mikä aiheuttaa haasteita tulevien vuosien ja erityisesti hallintomenojen rahoitukselle.

Vuoden 2009 toimintaan saatiin lahjoituksia seuraavasti: Svenska Kulturfondenilta 8000 euroa 40-vuotisjuhlaan, Jane ja Aatos Erkon säätiöltä juhluvuoden toimintaan ja historiikkiin 5000 euroa, Niilo Helanderin säätiöltä 3000 euroa historiikin julkaisemiseen, Jenny ja Antti Wihurin rahastolta juhluvuoden toimintaan 5000 euroa, Ulkoasiainministeriöltä valtionavustusta *Romanit Euroopassa* -seminaariin 2000 euroa ja *Ruotsi-iltaan* 1000 euroa, Opetusministeriöltä loppusyksyn toimintaan 3000 euroa, AUE-säätiöltä 750 euroa 40-vuotisjuhlaan ja Fazer-konsernilta 500 euroa juhluvuoden toimintaan.

YHDISTYKSEN HALLINTOELIMET

Yhdistyksen valtuuskunta ja hallitus

Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi Helsingin yliopiston kansleri **Ilkka Niiniluoto** ja varapuheenjohtajana Senior Adviser **Stefan Widomski**. Muut valtuuskunnan jäsenet vuonna 2009 olivat: ylijohtaja **Tuula Arkio**, vuorineuvos **Tor Bergman**, FM **Gunilla Hellman**, professori **Paavo Hohti**, pääjohtaja **Asmo Kalpala**, johtaja **Juhani Kangas**, johtava konsultti **Satu Keiski-Toni**, kauppaneuvos **Tapio Kiiskinen**, johtaja **Jyrki Kiviharju**, professori **Laura Kolbe**, pääjohtaja **Erkki Korhonen**, dosentti **Saara Lampelo**, kirjailija, FM **Sirkka Lassila**, pääsihteeri **Sakari Lehmuskallio**, osastopäällikkö **Yrjö Länsipuro**, kirjankustantaja **Leena Majander-Reenpää**, valtiotiet. lis. **Sole Molander**, pääjohtaja **Jussi Nuorteva**, johtaja **Stig-Björn Nyberg**, yrittäjäneuvos **Kirsti Paakkanen**, toimitusjohtaja **Eeva Pinomaa**, yliasiamies **Heleena Savela**, professori **Päivi Setälä**, professori **Juha Sihvola**, kauppaneuvos **Soili Suonoja**, hallituksen puheenjohtaja **Björn Teir**, toimitusjohtaja **Heikki Venho**, toimitusjohtaja **Anna-Liisa Wager**, johtaja **Jorma Westlund** ja vastaava päätoimittaja **Merja Ylä-Anttila**.

Hallitus

Vuonna 2009 hallituksen puheenjohtajana toimi pankinjohtaja **Sinikka Salo**. Hallituksen jäsenet olivat erikoistutkija **Pasi Saukkonen** (varapuheenjohtaja), johtaja **Arja Kosonen**, pääsihteeri **Tuomas M. S. Lehtonen**, kanavapäällikkö **Riitta Pihlajamäki**, yliopistonlehtori **Peter Stadius** ja hallituksen puheenjohtaja **Thomas Thesleff**. Hallituksen varajäseniä olivat toimitusjohtaja **Sixten Korkman**, ministerin erityisavustaja **Elina Moisio** ja tutkija **Helena Tyrväinen**.

Sihteerinä toimi 30.10. asti fil. yo. ja valtiot. kand. **Saara Vihko** ja 1.11. alkaen FM **Sari Aalto**.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana yhdeksän kertaa. Kokoukset pidettiin pääosin Cafe Engelin tiloissa.

YHDISTYKSEN JÄSENET

Kunniajäsenet

Kunniajäseniä ovat ministeri **Aatos Erkko**, vuorineuvos **Casimir Ehrnrooth** ja professori **Matti Klinge**.

Henkilöjäsenet

Yhdistykseen kuului vuoden 2009 lopussa 136 henkilö- ja nuorisojäsentä. Vuoden aikana lähetettiin kaksi jäsenkirjettä.

Yhteisöjäsenet

Yhteisöjäsenet vuoden 2009 lopussa olivat:

HYY YHTYMÄ
STORA ENSO OYJ
TAPIOLA-RYHMÄ
TS-YHTYMÄ OYJ
VEIKKAUS OY

HYY Yhtymä ilmoitti kuitenkin vuoden aikana eroavansa yhteisöjäsenyydestä seuraavana vuonna.

YHDISTYKSEN TILINTARKASTAJAT

Yhdistyksen varsinaisina tilintarkastajina toimivat KTM **Anneli Rautajuuri** ja MML **Ilppo Kangas** sekä varatilintarkastajana professori **Henrik Meinander**.

YHDISTYKSEN SÄÄNTÖMÄÄRÄISET KOKOUKSET

Yhdistyksen kevätkokous pidettiin Suomen Pankin Rahamuseossa 29. huhtikuuta 2009. Kokouksessa oli läsnä 14 jäsentä. Kokouksen jälkeen osallistujilla oli mahdollisuus tutustua Rahamuseon näyttelyyn *Eurot kertovat kulttuurista*.

Syyskokous pidettiin Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran tiloissa 5. marraskuuta 2009. Kokouksessa oli läsnä 15 jäsentä. Kokouksen jälkeen professori Liisa Uusitalo esitteli toimittamaansa kirjaa *Kulttuuriosaaminen – tietotalouden alalaji* ja pääsihteeri Tuomas M. S. Lehtonen Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimintaa.